

განმარტებითი ბარათი

შესავალი

სსიპ - საქართველოს ტურიზმის ეროვნულ ადმინისტრაციასა და შ.პ.ს „სამართლებრივი ანალიზისა და ექსპერტიზის ცენტრს“ შორის, 2016 წლის 13 ივნისს, გაფორმებული N598 ხელშეკრულების საფუძველზე, შედგენილი იქნა ღვინის გზის პროექტის ფარგლებში ღვინის ტურიზმის ობიექტებისთვის საინფორმაციო-მაჩვენებელი საგზაო მანიშნებლის მოსაწყობად საჭირო საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაცია.

ზოგადი მიმოხილვა

წინამდებარე საპროექტო - სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენის მიზანს და დავალების შინაარსს, წარმოადგენს:

- სსიპ - საქართველოს ტურიზმის ეროვნული ადმინისტრაციის მიერ ღვინის ტურიზმის ობიექტებამდე ოპტიმალური სვლა-გეზის დადგენა.
- უახლოესი საერთაშორისო ან შიდა სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გზებიდან საინფორმაციო-მაჩვენებლების საგზაო მანიშნებლის დიზაინის შექმნა.
- საგზაო მანიშნებლის განთავსების კოორდინატების განსაზღვრა და დასმა საპროექტო რუკაზე.
- საგზაო მანიშნებლისთვის ბოძის დიზაინის, მასალების და მისი—დაყენებისთვის საჭირო სამონტაჟო სამუშაოების ტექნიკური აღწერა.
- საინფორმაციო-მაჩვენებელ საგზაო მანიშნებელზე დასატანი ტექსტის შინაარსის (შემსყიდველთან შეთანხმებით) შედგენა-განსაზღვრა.
- საგზაო მანიშნებლის დამზადების და დამონტაჟების პირობების შემუშავება.
- დავალების პირველი ეტაპი მოიცავს კახეთის რეგიონს. შესაბამისად, აღნიშნული დავალების განხორციელების მიზნით, პროექტირების პროცესში, მესაკუთრეთა თანდასწრებით, მოხდა კახეთის რეგიონში არსებული საპროექტო ობიექტების დათვალიერება. დადგინდა თითოეულ ობიექტამდე მისასვლელი ოპტიმალური სვლა - გეზი და განისაზღვრა საინფორმაციო მაჩვენებლის დამონტაჟების ადგილები. მათი კოორდინატები დატანილი იქნა შესაბამის გეგმაზე. თითოეული ობიექტის სპეციფიკურობის გათვალისწინებით, მარნის მესაკუთრეებთან შეთანხმებით, შემუშავებული იქნა ტექსტური ჩანაწერის შინაარსი, რისი განთავსებაც უნდა მოხდეს საინფორმაციო მაჩვენებლის დაფაზე. საგზაო მაჩვენებლის ფორმა ზომა, ფერი და განთავსების ადგილები შიერჩა საქართველოში ამ სფეროში მოქმედი „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის სნ და წ2.03.01– 84.2.05.02–85 და ГОСТ 10807-78 სახელმწიფო სტანდარტის ნორმების შესაბამისად, რომელთა თანახმად საინფორმაციო-მაჩვენებელი ნიშნები იძლევიან ინფორმაციას დასახლებული პუნქტებისა და სხვა ობიექტების მდებარეობაზე. ამავე კანონის **5.20.1 პუნქტის თანახმად, „მიმართულების წინასწარი მაჩვენებელი“** მიუთითებენ დასახლებული პუნქტებისაკენ და სხვა ობიექტებისაკენ მოძრაობის მიმართულებას. ნიშანზე შეიძლება დატანილი იყოს მანძილი მასზე აღნიშნულ ობიექტამდე. შესაბამისად, საპროექტო გადაწყვეტების მიღებისას გათვალისწინებული იქნა აღნიშნული მოთხოვნები.

ჩასატარებელი სამუშაოები

სამუშაოების განხორციელების პირველ ეტაპზე საჭიროა პროექტში არსებული უწყისებისა და GPX ფაილების მიხედვით განისაზღვროს საგზაო მაჩვენებლების დაყენების ზუსტი ადგილმდებარეობები. მოხდეს დგარების ჩასამაგრებელი გრუნტის მოჭრა 1.1 მეტრ სიღრმეზე. (იხ. ნახაზზე). შემდეგ ქვაბულებში დაბეტონდეს უჟანგავი ლითონის $\varnothing=76$ მმ ზომის მილები (დგარი) მ-250 მარკის ბეტონით არმატურის ღეროების დამაგრებით. ამასთან, შემსრულებლის მიერ, საყრდენების კონსტრუქციის საძირკველი მოეწყოს ისე,

რომ ბეტონის ზედა ნიშნული მოვიდეს გზის არსებული ნაწიბურის დონიდან 15 სმ-ით მაღლა. დგარებზე დამაგრებული საგზაო ნიშნების ფარის ქვედა კიდიდან სავალ ნაწილამდე მანძილი უნდა იყოს 3.04 მეტრი, ხოლო წარბიდან დაფის გვერდით კიდეზე მანძილი—0,7–1.5 მეტრი.

მანიშნებელი აბრები დამზადებული უნდა იყოს 1,5 მმ სისქის მოთუთიებული (გალვანიზირებული) ფოლადისაგან, დაფარული მაღალი ინტენსივობის პრიზმული HIP შუქამრეკლი და ყავისფერი შუქამფილტრი ფირით. სიხისტისთვის ნიშანს შემორტყმული უნდა ჰქონდეს ალუმინის ჩარჩო. ნიშნის ყველა დეტალი უნდა იყოს უჟანგავი. ნიშნის აწობა და დამაგრება უნდა მოხდეს იმგვარად, რომ არ მოხდეს ნიშნის ზედაპირის ხვრეტა, დეფორმირება და კოროზირება. ყავისფერი ფერის კოდი RAL8003. შუქამრეკლ და შუქამფილტრ ფირებს უნდა გააჩნდეთ სერტიფიკატი, რომელიც ადასტურებს მასალების შესაბამისობას EN-12889 სტანდარტის II კლასთან. ფირების ფუნქციონალური ხანგრძლივობა უნდა იყოს არანაკლებ 10 წელი. შესრულებულ სამუშაოზე უნდა ვრცელდებოდეს გარანტია არანაკლებ 5 წელი.

ასევე გამოყენებულ საღებავზე უნდა იქნეს წარმოდგენილი შესაბამისი სერტიფიკატი და/ან ოფიციალური დოკუმენტი, რომლითაც დადასტურდება საღებავის გამოყენების პირობები როგორც გარე გამოყენებაზე და მდგრადობაზე ასევე მის ბზინვარებაზე. ტექსტის ზომა განისაზღვრება სიტყვის სიგრძიდან გამომდინარე ქართული და ინგლისური შრიფტებით სახ. სტ 10807–78 –ით განსაზღვრული მოთხოვნების შესაბამისად.(ქართულ შრიფტად გამოყენებული იქნას “BalavMtavr”, ხოლო ინგლისურ შრიფტად – „Arial”). აბრები უნდა დამონტაჟდეს მოთუთიებული ფოლადის არანაკლებ 0,76 მმ დიამეტრის ბოძზე (კედლის სისქე არანაკლებ 3 მმ) პროექტში არსებულ ნახაზებზე მითითებული სამაგრის გამოყენებით. ბოძის თავი უნდა იყოს დახშული პლასტმასის ხუფით, რათა არ მოხდეს მასში წყლის ჩადინება. თვითთეული ობიექტის აღმნიშვნელი აბრა უნდა დამონტაჟდეს ბოძზე ერთ მხარეს (იხ.ნახაზი).

შენიშვნა: დგარების მოწყობისას მიწის, ბეტონის საძირკვლების მოწყობის, გრუნტის უკუჩაყრის, აგრეთვე პროექტით გათვალისწინებული საგზაო მანიშნებლების დაფისა და სხვა სამუშაოების დეტალური ზომები, მოცულობები და ღირებულებები იხ. პროექტის სახარჯთაღრიცხვო ნაწილში.

მშენებლობის ორგანიზაცია

1. საერთო ნაწილი

ა.) მშენებლობის ორგანიზაციის პროექტის დამუშავებას საფუძვლად დაედო შემდეგი მონაცემები:

- ხელშეკრულება პროექტირებაზე;
- პროექტით მიღებული კონსტრუქციული გადაწყვეტილებები;
- მშენებლობის სიტუაციური გეგმა;
- ობიექტის ნატურაში დათვალიერება;

ბ.) მშენებლობის ორგანიზაციის პროექტი შესრულებულია მოქმედი სამშენებლო ნორმების, წესებისა და სახელმწიფო სტანდარტების შესაბამისად, ნორმატიული დოკუმენტების დაცვით.

გ.) მიიღებს თუ არა დამკვეთისაგან დამტკიცებულ დოკუმენტაციას, სამშენებლო ორგანიზაცია ამუშავებს სამუშაოთა წარმოების პროექტს. ამ პროექტის შედგენა უნდა ხდებოდეს მშენებლობის ორგანიზაციის პროექტში მიღებული გადაწყვეტილების შესაბამისად.

დ.) მშენებლობის ხანგრძლივობა და მოწყობის სამუშაოების წესები განისაზღვრება სამშენებლო ნორმებისა და წესების მიხედვით ГОСТ P 52282-2004, ГОСТ P 52289-2004, ГОСТ P 52290-2004 და СНиП 2.05.02-85 შესაბამისად.

ე.) ტექნიკურ-ეკონომიკური მაჩვენებელი:

მშენებლობის ხანგრძლივობა (მთლიანი) - 90 დღე.

2.სამუშაოთა წარმოების წესები და უსაფრთხოების ტექნიკა.

სამუშაოების წარმოების პირობები უნდა შეესაბამებოდეს საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილ წესებსა და ნორმებს.

სამუშაოების შესრულების პროცესში უზრუნველყოს სამუშაო ადგილის შემოფარგვლა და დამცავი გამაფრთხილებელი თვალსაჩინოების და შუქნიშნების დაყენება. მასალები უნდა ინახებოდეს დახურული წესით, გარდა იმ მასალებისა, რომელიც ნორმების მიხედვით ინახება ღია ცის ქვეშ.

მიმწოდებლების მასალებისა და კონსტრუქციების ხარისხი უნდა შეესაბამებოდეს საქართველოში მოქმედ სტანდარტებსა და სამშენებლო ნორმებს. სამუშაოს დაწყებისთანავე წარმოდგენილი იქნეს სამუშაოს წარმოების ჟურნალი.

შემსრულებელმა უნდა აწარმოოს ფარული სამუშაოების აქტები იმ სამუშაოებზე, რომლებზეც საჭიროა აღნიშნული დოკუმენტაციის წარმოება.

მშენებლობის დროს აუცილებელია СНиП-ებით ხელმძღვანელობა, შესრულება და დაცვა მათი მოთხოვნებისა შრომის დაცვასა და უსაფრთხოების ტექნიკაში. მომუშავენი უზრუნველყოფილი უნდა იყვნენ ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით და ასევე უნდა სრულდებოდეს საერთო კოლექტიური დაცვის ღონისძიებებიც. აუცილებელია უსაფრთხოების ტექნიკის, საწარმოო სანიტარიის და ხანძარსაწინააღმდეგო მოქმედი წესების, ნორმებისა და ინსტრუქციების დაცვა. სამუშაოების შესრულებისას, მიმწოდებელმა თითოეული სამუშაოსთვის უნდა უზრუნველყოს ისეთი უსაფრთხო და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უვნებელი სამუშაო პირობები, რის შესაძლებლობასაც იძლევა საქმიანობის ხასიათი. ყველა სამუშაო უნდა შესრულდეს იმ ადგილობრივი და სახელმწიფო კანონების, კოდექსების, მოთხოვნებისა და დადგენილებების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ადამიანთა უსაფრთხოებას, ჯანმრთელობის დაცვასა და კეთილდღეობას. შემსრულებელი კარგად უნდა იცნობდეს და უნდა ემორჩილებოდეს ყველა სამშენებლო წესს, რომელიც კანონითაა დადგენილი.

შემსრულებელმა უნდა უზრუნველყოს სამუშაოთა უსაფრთხოებისათვის საჭირო ყველა წესისა და ინსტრუქციის შესრულება, რათა შეძლებისდაგვარად აიცილოს უბედური შემთხვევები და მინიმუმამდე დაიყვანოს თავისი მუშაკების და სხვა ადამიანთა ზარალი. სამუშაო ტერიტორიაზე უნდა იყოს შესაბამისი ნიშნები და გაფრთხილებები.

სამუშაოთა წარმოების დროს განსაკუთრებით ყურადღებით უნდა შესრულდეს მიწის სამუშაოები ჭრილში კომუნიკაციების (ელ. კაბელის, გაზსადენის, წყალსადენის და სხვა) ფარგლებში. აუცილებელია სამუშაოთა წარმოების ზონაში მოხვედრილი კომუნიკაციების მფლობელთა თანდასწრება და მათი მოთხოვნების გათვალისწინება. შემსრულებელმა უნდა ჩაატაროს ღონისძიებები, მიიღოს უსაფრთხოების შესაფერისი ზომები და განახორციელოს ყველა საჭირო სამუშაო ხელშეკრულების ფარგლებში, შეათანხმოს აღნიშნული სამუშაოები შესაბამის სამსახურებთან, მის სამუშაო ტერიტორიაზე ელექტროენერჯის, ტელეგრაფის, ტელეფონის ხაზების, ბუნებრივი გაზის სადენების და სხვა კომუნალური აღჭურვილობის დასაცავად და მათზე ზემოქმედების თავიდან ასაცილებლად. აღნიშნულთან დაკავშირებული ხარჯები უნდა გაიღოს შემსრულებელმა. შემსრულებელმა უნდა დაიცვას და გაათავისუფლოს დამკვეთი ყოველგვარი პრეტენზიისაგან, მოთხოვნისაგან, სარჩელისაგან, ზარალის ანაზღაურებისაგან და ხარჯებისაგან, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას ზემოაღნიშნული ზემოქმედების შედეგად ან მასთან კავშირში. შემსრულებელი ვალდებულია სათანადოდ დაიცვას ყველა შენობა, ნაგებობა, დანადგარი, კომუნიკაციები დაზიანებისაგან და გაფუჭებისაგან ხელშეკრულების მოქმედების პერიოდში. შემსრულებელმა უნდა მიიღოს ყველა საჭირო ზომა შენობის, ნაგებობის, მილსადენების, კაბელების, კანალიზაციის, რკინიგზის და სხვა კომუნიკაციების დასაცავად.

გამოყენებული მასალები

მასალის ხარისხი უნდა აკმაყოფილებდეს მოქმედ ГОСТ-ისა და სტანდარტების მოთხოვნებს.

ყველა გამოყენებული მასალა უნდა იყოს მაღალხარისხიანი და უნდა აკმაყოფილებდეს საქართველოში მოქმედ ყველა სამშენებლო ნორმებსა და სტანდარტებს. ყველა მასალები, მოწყობილობები, საკომპლექტო ნაწილები, სამარაგო საგნები, მოწოდებული კონტრაქტის

ფარგლებში, უნდა იყოს ახალი, უხმარი, სტანდარტული, მაღალი ხარისხის, საუკეთესო დონეზე დაპროექტებული და დამზადებული. უხარისხო ან დაბალი ხარისხის მასალები, მოწყობილობები და საკომპლექტო ნაწილები არ მიიღება და მათი გამოყენება არ იქნება ნებადართული.

სამუშაო ადგილის მომზადება, გარემოს დაცვა

მიმწოდებელი პასუხისმგებელია:

- შეასრულოს სამუშაოები შრომის უსაფრთხოების პირობების დაცვით;
- უზრუნველყოს სამუშაო ადგილის ფარგლებში გარემოზე ეკოლოგიური ზემოქმედების მინიმუმამდე დაყვანა;
- მინიმუმამდე დაიყვანოს სამუშაოებთან დაკავშირებული ხმაურის, ვიბრაციის და მტვრის გავლენა გარემოზე;
- ყველა სახის მოსამზადებელი სამუშაოების დაწყება შეთანხმებული უნდა იყოს მუნიციპალური განვითარების ფონდის მიერ გამოყოფილ ინსპექტირების ჯგუფთან;
  - სამუშაოების დასრულების შემდეგ შემსრულებელი თავისი ძალებით და სახსრებით 5 დღის განმავლობაში ვალდებულია გაათავისუფლოს სამუშაო ადგილი სამშენებლო მოწყობილობა-დანადგარებისაგან, მასალებისაგან, დროებითი ნაგებობებისაგან და ა.შ.
  - დამუშავებული პროექტის მიხედვით და შემდგომ მშენებლობაში გამოყენებული უნდა იყოს ნაკლებად ტოქსიკური სამშენებლო მასალები, რომლებიც არ იმოქმედებენ:
    - ა. ადამიანის ჯამრთელობაზე

ბ. არ დააზიანებს მცენარეულ საფარს

გ. ხელს არ შეუწყობს ჰაერის მოსალოდნელ დაბინძურებას

დ. არ გამოიწვევს ხმაურის დონის აწევას და მის ზემოქმედება საცხოვრებელ გარემოზე.

პროექტი დამუშავებულია საქართველოში მოქმედი სამშენებლო ნორმების, წესებისა და სახელმწიფო სტანდარტების შესაბამისად.

ტოპო-გეოდეზიური სამუშაოები ჩატარებულია ელექტრონული ტახომეტრით LEIKA TC-705.

პროექტი დამუშავებულია სამეცნიერო-საწარმო ფირმა ТОПОМАТИК-ის მიერ დამუშავებული სპეციალური პროგრამით ROBUR-Автомобилные дороги და ArchiCAD.

საპროექტო ობიექტის მშენებლობა და ხანგრძლივობა განისაზღვრება საამშენებლო ნორმების და წესების მიხედვით СНиП-3.06.03.-85. СНиП-1.04.03-85.

ხარჯთაღრიცხვა შედგენილია თანახმად მშენებლობის შემფასებელთა კავშირის მიერ შედგენილი დროებითი მეთოდოლოგიური მითითებებით, რომელიც ექსპერტიზებულია საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროსთან არსებული შპს „მშენებლობის პროექტირების სახელმწიფო ექსპერტიზის მთავარი სამმართველოს მიერ 2006 წლის 5 აპრილის N313 წერილის შესაბამისად, საფუძველზე რესურსული მეთოდით.

საბაზისოდ მიღებულია 1984 წლის 01 იანვრიდან მოქმედებაში შესული საამშენებლო ნორმები, წესები და ფასთა კრებული, ხოლო რესურსულისათვის მშენებლობის შემფასებელთა კავშირის მიერ გამოშვებული სამშენებლო რესურსების ფასები 2016 წლის მეორე კვარტლის დონეზე და ინტერნეტში მოძიებული ქარხანა დამამზადებლების ფასები.